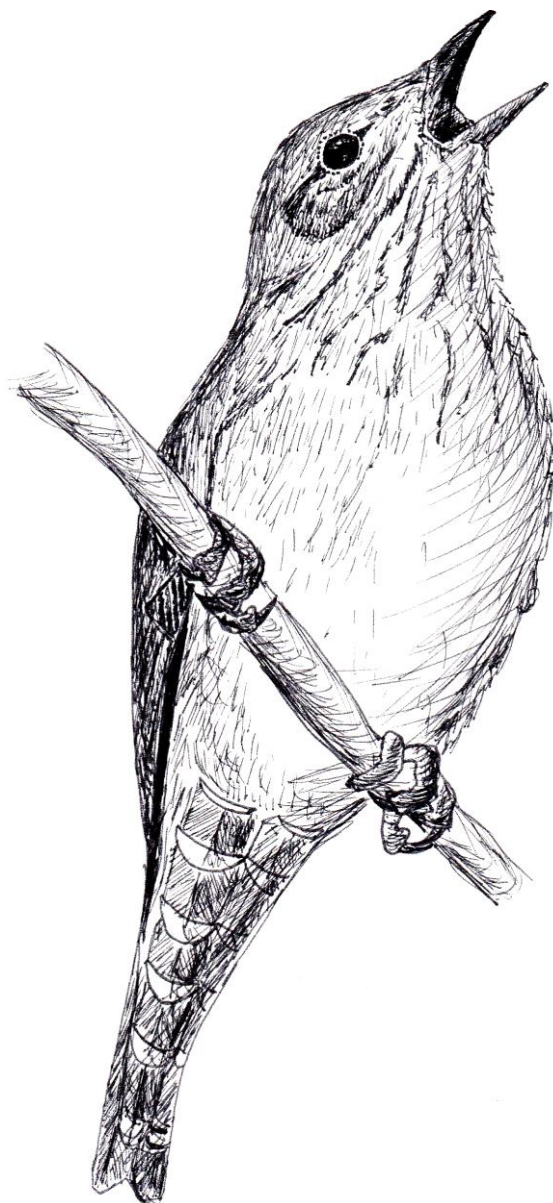

Zpravodaj

Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích

- Program jarní členské schůze
- Zprávy z výboru
- Volavka popelavá – pobočkový pták roku 2015
- Pozvánka na VVT Jičínsko 2015
- Registrace na konferenci Metody a výsledky výzkumu otačích populací VI.

62
2015

ÚVODEM

---

40 let Východočeské pobočky ČSO – geneze pobočkového sborníku

Vznik Východočeské pobočky ČSO byl od samého počátku provázen velkým zájmem amatérských ornitologů, do té doby částečně organizovaných na Pardubicku v Přírodovědeckém klubu při Závodním klubu ROH Tesla Pardubice, který pod svá křídla přijal i naši pobočku. Brzy po ustavující schůzi dne 16. 3. 1975 se do pobočky přihlásilo 120 členů a zakrátko jejich počet vzrostl na 200 členů (OBHLÍDAL 1980). Mnozí z členů pobočky systematicky a intenzivně pracovali v terénu, a tak se už po několika letech ukázala naléhavá potřeba podnitit je ke zpracování zajímavých výsledků a umožnit jejich publikování v pobočkovém časopise. V roce 1980 bylo vydáno jeho první číslo pod názvem Sborník Východočeské pobočky Československé ornitologické společnosti při ZK ROH Tesla Pardubice, prozatím z opatrnosti bez číselného označení. Ještě ve stejném roce však vyšlo další číslo, tentokrát už označené jako římská dvě a do roku 1988 ještě dalších osm čísel.

V roce 1989 převlékl náš časopis obálku a přijal dodnes platný název Panurus a s výpadky technického charakteru jen v letech 1994, 1999 a 2005 vychází každoročně. Vedoucím redaktorem všech deseti čísel „Sborníku“ a Panuru č. 1 až 5 byl Jan Sklenář, tehdejší zoolog Východočeského muzea v Pardubicích. Vedoucím redaktorem Panuru č. 6 až 10 byl Vladimír Lemberk a Panuru č. 11 až 15 Jana Vanková, později Bělková. Počínaje číslem 16 a konče číslem 23 vedl redakci Panuru Martin Paclík a od č. 24 s vrocením 2015 povede jeho redakci Libor Praus.

Za celou dosavadní historii našeho sborníku byli řadovými členy redakčních rad František Bárta, Tomáš Bělka, Milan Černý, Tomáš Diviš, Radek Hampl, Kryštof Harant, Miloslav Hromádka, František Obhlídal, Václav Pavel, Jan Plesník, Jiří Rejl, Ladislav Štancl, Lubor Urbánek a Pavel Žďárek. S překlady cizojazyčných souhrnů pomáhali redakci Věra Doležalová, Václav Koza, Jan Plesník, Vladimír Šabata, Helga Štanclová, Jana Vanková-Bělková, Jan Žďárek a Pavel Žďárek; někteří z autorů si překlad souhrnu své práce dodali sami. Distribuci sborníku dlouhá léta spolehlivě zajišťoval L. Chmelař.

Příprava sazby a tisk sborníku před rokem 1989 byly věrným odrazem technických možností doby i bedlivého dozoru politických orgánů nad vznikem a rozšiřováním neoficiálních tiskovin. Až do č. 5 byly pro tisk připravovány matrice na klasickém mechanickém psacím stroji a tisk byl zajišťován

v podnikové tiskárně národního podniku Tesla na náklady jeho závodního klubu. Počínaje č. 6 z roku 1995 byla sazba prováděna na textovém editoru počítače a tisk zajišťovala profesionální firma. Panurus tak dostal novou a důstojnou grafiku, ale výboru pobočky ke starostem o jeho finální výrobu, uskladnění a distribuci přibyl nový úkol zajistit finanční prostředky na jeho výrobu.

Velikost nákladu našeho sborníku nebyla dlouho v tiráži uváděna, ale č. 10 „Sborníku“ a č. 1 Panuru mělo deklarovaný náklad 600 výtisků a další dvě čísla Panuru dokonce po 700 výtisků. V následujících letech náklad postupně klesal až na současných 300 výtisků při stále rostoucích zásobách neprodaných sborníků. Zároveň ovšem neustále stoupaly náklady na jeho výrobu, a tak je v současnosti existence časopisu Panurus nejvíce ohrožena nezájmem ornitologů, a to zejména členů naší pobočky. A přitom je to také, ale spíše především Panurus, který svou existencí podtrhuje smysl a určuje úroveň naší pobočky nejen ve vztahu ke svým členům a jejich práci, ale je i jednou z bran do prostoru poznání a ochrany přírody regionu. Mohou-li tedy členové naší pobočky významně podpořit její smysl a vážnost, pak zájem o její sborník je jednou z nejúčinnějších cest.

Tomáš Diviš

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Srdečně Vás zveme na **jarní členskou schůzi VČP ČSO, která se bude konat v sobotu 14. března 2015 v přednáškovém sále Východočeského muzea v Pardubicích** na hlavním (velkém) zámeckém nádvoří v přízemí budovy č. 2. na téma **Fotografie a film ve službách ornitologie II. (dotočná).**

PROGRAM SCHŮZE:

Zahájení – **9:00**

Informace výboru VČP ČSO

Informace z výboru a sekretariátu ČSO

Martin Fejfar a Jaroslav Vaněk: Mapování hnízdního výskytu ptáků a VVT 2015

Václav Koza: 2015 – Rok pobočky pro volavku popelavou

Tomáš Bělka: Digitální fotografie – cesta k dokonalosti

Přestávka (cca 30 min.)

Vojtěch Stejskal: A co na to legislativa
Jakub Vrána: Ornitologická pozorování
Marián Polák: Film ve službách ochrany přírody

Různé

Předpokládané zakončení schůze do 13:00

Všechny přednášející prosíme, aby své počítačové prezentace ukládali v „bezproblémových“ starších formátech programu Microsoft Office: **dokument word 97–2003 (koncovka .doc), prezentace powerpoint 97–2003 (koncovka .ppt), sešit aplikace excel 97–2003 (koncovka .xls)** a nebo ve formátu **pdf** (Acrobat). Vyvarujte se nových verzí MS Office (koncovky souborů .docx, .pptx, .xlsx) i souborů uložených ve formátu Open Office (koncovky .odt, .odf, .ods). Děkujeme za pochopení.

ZPRÁVY Z VÝBORU

Správní řízení v roce 2014

Do roku 2014 přešla agenda několika nedokončených případů z roku 2013. Jednalo se o čtyři žádosti o odstřel kormorána velkého a o jeden případ rozsáhlejšího kácení dřevin.

Za rok 2014 jsme vstoupili do osmi SŘ k žádostem o odstřel volavky popelavé, šesti žádostí o odstřel kormorána velkého a jedné společné pro oba druhy, dále do pěti žádostí o kácení dřevin většího rozsahu, dvou žádostí o odchyt, resp. držení jestřába lesního a po jedné žádosti o vypouštění uměle odchovaných mláďat sovy pálené, regulaci počtu hnízd havrana polního, povolení k otevření horolezeckých cest, napouštění NPR, rozšíření sjezdovky, zásahu do mokřadu, výstavby silnice a těžby štěrkopísku. Samostatnou kapitolou bylo 18 žádostí o kácení dřevin z Červeného Kostelce, které si po svých neblahých zkušenostech z tamního vztahu k veřejné zeleni ponechávám v osobní agendě.

Jedno jednací číslo bylo přiděleno zprávě o stavu přechodně chráněné plochy a pět jednacích čísel obnově hromadných žádostí o informování o SŘ na příslušné úřady Královéhradeckého a Pardubického kraje a Správy CHKO. V obnovených žádostech jsme z důvodů kapacitních a odborných poněkud redukovali rozsah případů, ke kterým žádáme informaci o zahajovaných SŘ.

V případech žádostí o odstřel kormorána se po předchozích zkušenostech soustředíme především na stanovení doby lovu a plašení tak, aby nebyly na lokalitách rušeny ostatní druhy ptáků v době hnízdění. Ani u odvolacích orgánů se nám dlouhodobě nedaří omezit dost často až nesmyslně vysoké počty

k odstřelu povolených jedinců kormorána. Poněkud příznivější pravidla se nám v předchozích letech podařilo nastavit u volavky popelavé, kde jsou v podmínkách lovu stanoveny nízké počty ptáků v jednotlivcích a pro dobu lovu a plašení, podobně jako u kormorána, je stanoveno období od 1. září do 15. nebo 28. února. Vzhledem ke stále rostoucí početnosti volavky popelavé a šíření jejího hnízdního výskytu můžeme v příštích letech očekávat zesílení tlaků na její regulaci. Potřeba aktuálních informací o její početnosti, populačních trendech a potravní strategii bude tedy stále narůstat. V současnosti ve většině případů čekáme na rozhodnutí k těmto dvěma druhům a reagujeme jen tehdy, pokud podmínky rozhodnutí ohrožují ostatní druhy ptáků, navyšují nastavené kvóty odstřelu nebo změkčují pravidla odstřelu a plašení.

Dále se přihlašujeme do všech případů odstřelu a odchyty ostatních druhů ptáků a většiny případů nakládání s nimi. Přihlašujeme se i do větších případů zásahů do stromové zeleně nebo terénních úprav, ale aktivně do nich vstupujeme jen tehdy, pokud v místě pracuje člen pobočky a je schopen do kauzy kvalifikovaně a se znalostí konkrétní věci vstoupit. Ve správních řízeních se zúčastnila aktivně celá řada členů naší pobočky poskytnutím informací nebo přímou účastí v jednání. Velmi dobré výsledky přinášejí i neformální odborné konzultace některých našich členů s pracovníky příslušných úřadů. V roce 2014 se na účasti ve správních řízeních v různé formě podíleli František Bárta, Tomáš Bělka, Martin Fejfar, Lukáš Kadava, Vladimír Lemberk, Jiří Mach, Václav Pavel, Vladimír Šoltys, Lubor Urbánek, Josef Vrána, Světlana Vránová a Jiří Zajíc. Všem jmenovaným za jejich práci patří poděkování.

V roce 2014 jsme formou vyjádření ovlivnili podmínky regulace počtu hnízd havrana polního v Chrudimi, režim napouštění NPR Bohdaneč, dvou případů kácení stromové zeleně a případu žádosti o držení jestřába lesního. Formou odvolání jsme zastavili dva případy kácení stromové zeleně, pozastavili případ odchyty jestřába lesního (SŘ neukončeno) a pozměnili podmínky odstřelu volavky popelavé. Několik dalších SŘ bylo našimi členy pozitivně ovlivněno neformálními konzultacemi s úřady nebo z pozice jejich členství v jiných občanských sdruženích.

Tomáš Diviš

Zápis z podzimní členské schůze Východočeské pobočky ČSO

Podzimní členská schůze VČP ČSO se uskutečnila v přednáškovém sále Východočeského muzea v Pardubicích dne 6. 12. 2014. Téma schůze bylo „Fotografie a film v ornitologii“. Schůzi zahájil předseda VČP ČSO Tomáš Diviš krátce před půl desátou hodinou dopolední a informoval členy o programu

schůze. Bohužel, někteří přednášející se ze zdravotních důvodů nemohli dostavit (Tomáš Bělka, Marián Polák a Vojtěch Stejskal).

První příspěvek „Pozdní doba celuloidová“ přednesl Tomáš Diviš a seznámil (zejména mladší členy), jak byla fotografie využívána před nástupem éry digitální fotografie. Zmínil zejm. technické obtíže plynoucí z nedokonalých dobových fotografických přístrojů, těžkostí se sháněním kvalitních fotografických materiálů a příslušenství. Dále představil několik svých snímků dravců a sov ze 70. a 80. let 20. století, které pořídil zejm. na Náchodsku.

V dalším příspěvku hovořil Jaroslav Vaněk o využití fotografie jako dokumentu pro zaznamenání výskytu vzácných druhů i za použití (relativně) levnějších současných digitálních přístrojů. Diváci měli možnost shlédnout fotografie vzácných druhů ptáků, vyfotografovaných autorem příspěvku zejm. na nádrži Rozkoš (mj. turpan černý, kulík mořský, chaluha příživná, rybák dlouhoocasý, jespák plavý apod.).

Po přestávce seznámil přítomné členy Tomáš Diviš s interními pobočkovými aktivitami: krátce informoval o činnosti pobočky ve správních řízeních, o stavu přípravy aktuálního čísla Panuru (k dostání bude na jarní schůzi), připomněl nadcházející pobočkovou konferenci „Metody a výsledky výzkumů ptačích populací“, která se bude konat 16. – 18. 10. 2015 v Pardubicích a bude spojena s podzimní členskou schůzí ČSO. Dále připomněl možnost zapojení členů pobočky do mapování doupných stromů v případech, kde je majitel polesí svolný s tímto značením a ochranu doupných stromů bude vykonávat (Správa lesů Kolowrat, Správa lesů s.r.o., Jiří Porkert).

V dalším příspěvku vystoupil Martin Fejfar, který informoval přítomné o novinkách, změnách a metodických pokynech Mapování hnízdního rozšíření ptáků v ČR pro sezónu 2015. Tomáš Diviš a Lukáš Kadava za pobočku vyzvali členy, aby se aktivně zapojili do projektu mapování, popř. aby poskytli pobočce tip či kontakt na místní ornitology, kteří by se potenciálně mohli do mapování zapojit.

Jaroslav Vaněk poté připomněl, že lokace VVT v roce 2015 bude vybírána s ohledem na příp. nižší obsazenost kvadrátů (popř. jako výpomoc k již obsazeným kvadrátům) a vyzval potenciální zájemce o mapování, aby si „svůj kvadrát“ přihlásili pokud možno co nejdříve.

Jiří Zajíc poté seznámil s dosavadními stručnými výsledky mapování ptáků na území Hradce Králové (2009 – 2013), které neproběhlo bez těžkostí a bylo poznamenáno zejm. personální nestabilitou koordinátorů.

Petr Kafka představil výsledky letošního sčítání čápa bílého a čápa černého ve východních Čechách. Z výsledků byl patrný zejm. mírný nárůst čápa bílého (od roku 1980) a trend osidlování vyšších poloh na úkor tradičních

nížinných říčních niv. Také vyzval členy k aktivnímu mapování obou druhů čápů i v příští sezóně.

Vystoupení Václava Zámečnicka (sekretariát ČSO) nastínilo připravované akce pro členy ČSO (zájezdy apod.), informace o vydavatelské činnosti ČSO (Ptačí svět) apod.

Poslední příspěvek se věnoval videomonitoringu ptačích hnízd. Karel Weidinger poutavou formou seznámil diváky s různým průběhem predací a původci predace ptačích hnízd, vč. zajímavostí (např. predace hnízda mývalem v intravilánu Olomouce, či predace hnízda skřivana polního motákem pochopem v 1m vysokém porostu kukuřice). Konkrétní výsledky přislíbil přednést na výše zmiňované připravované konferenci na podzim 2015.

Předseda Tomáš Diviš ukončil schůzi v 13:30 hodin.

Lukáš Kadava

Zpráva o hospodaření Východočeské pobočky ČSO v roce 2014

Stav financí k 1. 1. 2014

Účet u banky: 112.731,93 Kč

Pokladna: 6.817,- Kč

Celkem: **119.548,93 Kč**

Příjmy v roce 2014

Příspěvky a dary, včetně podílu na příspěvcích z ČSO : 23.960,- Kč

Prodej literatury: 9.905,- Kč

Grant Pardubického kraje (Panurus) : 18.000,- Kč

Úrok na účtu: 2,71 Kč

Výdaje v roce 2014

Bankovní poplatky: 484,- Kč (od března 2014 je účet veden bez poplatků)

VVT 2014 - záloha na ubytování: 1.000,- Kč (pobyt byl hrazen účastníky a záloha byla nedopatřením vrácena na účet pobočky až v roce 2015, takže bude příjmem tohoto roku)

Poštovné, kancelářské potřeby: 2.280,- Kč

Schůze – občerstvení: 666,- Kč

Provoz webových stránek, včetně odměny za jejich vedení: 3.603,- Kč

Interní grant: 6.150,- Kč

Daň z úroku na účtu: 0,36 Kč

Celkem

Příjmy: 51.867,71 Kč

Výdaje: 14.183,36 Kč

Rozdíl: + 37.684,35 Kč

Stav financí k 31.12.2014: 157.233,28 Kč

Poznámka: Do hospodaření roku 2014 nejsou promítnuty platby za tisk sborníku Panurus č. 23/2014 ve výši 64.060,- Kč a za tisk samolepek ve výši 4.072,-Kč. Tyto částky byly fakturovány dodavatelem až v měsíci lednu 2015, takže se promítnou až do hospodaření roku 2015.

V roce 2014 podpořili činnost Východočeské pobočky ČSO následující dárci :

3.000,- Kč – Jan Hagara, 2.000,- Kč – Tomáš Diviš, 850,- Kč – Lubomír Chmelař, 507,- Kč (úhrada tisku Zpravodaje č. 61) - Tomáš a Michal Divišovi, 372,- Kč (úhrada tisku Zpravodaje č. 60) - Jaroslav Branda, 300,- Kč – Jan Křivský, 200,- Kč – Ivana Kubíková, Jan Svěcený, Pavel Světlík, Zdeněk Vermouzek, 150,- Kč – Jiří Janků, Vladimír Petera, 100,- Kč – Karel Bejček, Josef Frynta, Jiří Mach, František Polanský, Jiří Porkert, Jaroslav Vaněk, 50,- Kč – Roman Hellinger, Mirek Kollert, Ivana Krafferová, Vladimír Lemberk, Milan Růžička, Petr Suvorov. Všem dárcům děkujeme!

Jaroslav Vaněk

PANURUS

Vyšel Panurus č. 23 a změny v redakci časopisu

Zkraje roku 2015 vyšlo již 23. číslo časopisu Panurus, v jehož obsahu naleznete celkem 11 příspěvků, mj. shrnutí poznatků o zimování vodních ptáků na nádrži Želivka v letech 2008/2009 – 2013/2014, poznatky o výskytu a hnízdění sýčka obecného (*Athene noctua*) na Novobydžovsku a Chlumecku, či výsledky barevného značení havranů polních (*Corvus frugilegus*) v Rábech u Pardubic a další. Nové číslo je již k prodeji za cenu 120,- Kč, k dostání bude mj. na jarní schůzi VČP ČSO. Časopis lze také objednat na e-mailu vcpcso@centrum.cz. Podrobné informace o distribuci a objednávkách na www.vcpcso.cz/panurus. Připomínám, že na webových stránkách Panuru byly aktuálně zveřejněny obsahy jednotlivých dostupných čísel předchůdce Panuru, tedy Sborníku VČP ČSO při ZK Tesla Pardubice.

Po vydání aktuálního Panuru č. 23/2014 ukončil roli vedoucího redaktora po osmi redigovaných číslech Martin Paclík. Pod jeho vedením si Panurus držel vysokou odbornou i technickou úroveň. Za Východočeskou pobočku ČSO si dovoluji Martinovi moc poděkovat za odvedenou práci pro českou ornitologii

na poli odborného písemnictví. Do nového působení pak zdar, úspěch a radost! Díky Martine!

Od letošního čísla po něm přebírá pozici vedoucího redaktora Libor Praus. Liborovi přeju za VČP ČSO mnoho zdaru a trpělivosti při práci na nových číslech, ale také radost a uspokojení z práce a získání nových zkušeností!

Příspěvky do letošního čísla zasílejte nejpozději do **15. 7. 2015** elektronicky na e-mailovou adresu **libor.praus @ gmail.com**, anebo ve výjimečných případech poštou na adresu Východočeské pobočky ČSO při VČM v Pardubicích, Zámek 2, 530 03 Pardubice. Vaše nepublikované faunistické údaje do rubriky „Ornitologická pozorování“ pak na e-mail: **kuba.vrana @ email.cz** nebo **louka.s @ seznam.cz**. Díky!

Lukáš Kadava

POBOČKOVÝ PTÁK ROKU 2015

Regionální „Pták roku“ – volavka popelavá

Akce „Pták roku“ se stala již tradičním výzkumným projektem České společnosti ornitologické. Cílem projektu je získávat aktuální nebo doplňující údaje zejména o těch druzích, které lidské aktivity přímo či nepřímo ohrožují nebo jsou ve vztahu k těmto aktivitám konfliktní. Výběr je motivován odbornými i ochranářskými hledisky, ale současně je prováděn tak, aby bylo možné zapojit veřejnost. Proto jsou vybírány takové druhy, které jsou všeobecně známy, nebo je lze snadno rozpoznat, a které zároveň mají určitý bio-indikační potenciál. Svou přítomností/absencí v krajině, početností a reprodukční úspěšností mohou indikovat významné změny stanovišť, které ve svém důsledku ohrožují smysl řady konkrétních projektů v oblasti ochrany přírody – jak v druhové ochraně, tak ochraně stanovišť.

Svou podstatou jde o dotazníkové akce. Tomuto výzkumnému formátu se podřizuje co možná nejsnadnější realizace – na jedné straně jednoduché otázky na druhé jednoznačné odpovědi. Bez ohledu na široké spektrum zájmů a profesí všech, kteří se aktivně zapojili, přinesly tyto projekty řadu cenných a užitečných výsledků.

Východočeská pobočka vstupovala a vstupuje do řady správních řízení ve věci povolování výjimek ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů ptáků v regionu, kde působí. Evergreenem jsou řízení ve věci škod, které působí rybožraví ptáci.

Od 1. 4. 2013, kdy byl kormorán velký vyřazen ze seznamu kriticky ohrožených druhů a tím byl formálně vyřešen zásadní konflikt mezi ochranou kriticky ohroženého druhu a objemem administrativně i „fiskálně“ náročných

úkonů státní správy, narostla agenda týkající se volavky popelavé. Volavka může využívat širší spektrum suchozemských a mokřadních stanovišť, včetně těch nejmenších potůčků a rybníčků, a je potravně plastičtější. Přestože dlouhodobě využívá i jiné potravní zdroje – loví drobné suchozemské savce, také obojživelníky a další drobné obratlovce a hmyz, avšak v době hnízdění převažují v její potravě ryby. Je velmi přizpůsobivá i při výběru hnízdní lokality a umístění hnízda. Ochotně přijímá jakoukoliv příležitost, pokud je blízko vhodného potravního zdroje. S rostoucí početností se v podmínkách České republiky zvyšuje také disperse hnízdních kolonií.

Rostoucí počet žádostí o výjimku je tím hlavním důvodem, proč se výbor naší pobočky rozhodl vyhlásit regionální projekt „2015 – Rok pobočky pro volavku popelavou“. Nejedná se o konkurenční akci, ale účelné využití osvědčeného a u členů ČSO oblíbeného typu společné výzkumné aktivity. Chceme získat aktuální údaje o početnosti hnízdní populace, upřesnit lokalizaci aktivních kolonií a také vyhledat preferované potravní lokality. Data pomohou získat argumentační převahu při správních řízeních v regionu a zvýší respekt Pobočky jak u orgánů státní správy, tak i žadatelů, právě znalostí místních poměrů.

Krátká informace o této pobočkové akci je na programu březnové členské schůze. Předpokládáme využití webových stránek, kde je již výzva ke spolupráci na projektu zveřejněna. Na našich stránkách bude dostupný dotazník, pomocí kterého bude možné požadované údaje předávat. Věříme, že i Vaše údaje přispějí k zachování prosperující a respektované (ze společenských i hospodářských hledisek) populace volavky popelavé u nás na východě Čech.

Za Výbor Východočeské pobočky ČSO

Václav Koza

POZVÁNKY NA AKCE POBOČKY V ROCE 2015

Brigáda spojená s pozorováním ptactva na Rozkoši

Dne **11. dubna 2015** proběhne na Rozkoši tradiční jarní akce zaměřená na úklid odpadků na březích přehrady. Jedná se o akci organizovanou každoročně s. p. Povodí Labe, které se účastní různé organizace s vazbami na tuto lokalitu.

Protože je do této akce zapojena i naše Východočeská pobočka ČSO, zveme všechny členy (i nečleny), aby se zapojili a přispěli tak k vytvoření příjemnějšího prostředí na této atraktivní přírodní lokalitě.

Jako v předchozích letech bude brigáda spojena i s pozorováním ptactva, které je možné spatřit v průběhu brigády, ale hlavně po jejím zakončení počítáme s návštěvou ornitologicky nejzajímavějších míst na lokalitě. Vzhledem

k termínu konání akce v době vrcholného jarního tahu, lze předpokládat výskyt mnoha atraktivních ptačích druhů.

Vzhledem k tomu, že je tato brigáda spojena i s opékáním, nezapomeňte se včas přihlásit a sdělit počet účastníků, abychom tomuto počtu přizpůsobili množství proviantu (špekáčků, včetně pečiva a nápojů).

Jako v předchozích letech se sejdem u silnice v tzv. Domkovské zátoce v 8.00 hodin. Nezapomeňte své oblečení přizpůsobit aktuálnímu počasí, vhodné jsou zejména holínky, nezbytností pracovní rukavice a pozorovací technika (dalekohled).

Přihlášky zasílejte na e-mailovou adresu pobočky: vcpcso @ centrum.cz.
Těšíme se na setkání!

Jaroslav Vaněk

Pozvánka na 22. ročník VVT – Jičínsko 2015

Také v letošním roce navážeme na tradici Víkendových výzkumných táborů (VVT), organizovaných Východočeskou pobočkou ČSO. Ve dnech **29. – 31. 5. 2015** se uskuteční již 22. ročník této oblíbené akce.

Rozhodli jsme se, že počínaje letošním rokem, budou následující ročníky VVT zaměřeny na získávání dat v rámci probíhajícího mapování hnízdního rozšíření ptáků v ČR. Z tohoto důvodu bude každý rok, až do ukončení mapování, vytipován v rámci východních Čech jeden neobsazený kvadrát, ve kterém budeme v rámci VVT shromažďovat data pro mapování.

Pro tento rok padla volba na Jičínsko, konkrétně na kvadrát číslo 5558 (viz mapka), který není zatím obsazen žádným mapovatelem a za první rok mapování, tedy rok 2014, z něj existuje poměrně málo údajů. Upozorňujeme, že i v případě obsazení kvadrátu některým mapovatelem zůstává místo konání VVT v platnosti.

Letošní ročník VVT je mimořádně vhodný i pro ty méně zkušené, nebo začínající ornitology, kteří si mohou vyzkoušet terénní práci pod vedením svých zkušenějších kolegů, zejména pak tolik diskutované a někým obávané hodinovky. Kromě stránky odborné nezůstane opomenuta ani společenská stránka této akce.

Co říci k vlastnímu území, kde bude VVT probíhat? V tomto směru je třeba přiznat, že nikdo z organizátorů VVT nemá s oblastí vlastní terénní zkušenost a pro nás samotné bude překvapením, co nás čeká. Ráz krajiny, hlavně její rozmanitost, dává příslib, že letošní ročník VVT bude velice zajímavý a dají se očekávat mnohá překvapení.

Za základnu VVT byl vybrán autokemp v obci Lužany, který se nachází přímo uvnitř vybraného kvadrátu. Poloha kempu má i tu výhodu, že se nachází

uvnitř jednoho z tzv. malých kvadrátů, ve kterých proběhnou hodinovky. Hodinovky tak můžeme provádět přímo v okolí základny, přičemž jejich počet není samozřejmě nijak omezen.

V uvedeném kempu je nabízena možnost ubytování v chatkách a ti méně nároční si mohou přivést vlastní stany. Ceny ubytování jsou velice příznivé. Kemp nabízí všechno potřebné zázemí, včetně možnosti stravování, ale i kuchyňek pro přípravu vlastní stravy. Podrobné informace, včetně ceníku ubytování, najdete na internetových stránkách kempu: <http://www.autokempluzany.cz/cs/>.

Další podrobné informace o letošním VVT budou poskytnuty na jarní členské schůzi pobočky. Již nyní se však mohou zájemci o účast hlásit na e-mailové adrese pobočky: vcpcso@centrum.cz. V přihlášce nezapomeňte uvést, zda požadujete zajistit ubytování v chatce, nebo zda přijedete s vlastním stanem. Přihlášky zašlete nejpozději do **30. 4. 2015**. Upřímně se těšíme na naše společné setkání!

Jaroslav Vaněk

KONFERENCE

METODY A VÝSLEDKY VÝZKUMU PTAČÍCH POPULACÍ VI. k 40. výročí založení Východočeské pobočky ČSO

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích pořádá konference pravidelně v pětiletém cyklu již od roku 1990. První čtyři konference, které si pro své příjemné prostředí a zároveň vysokou odbornost získaly řadu pravidelných spokojených účastníků, se uskutečnily v České Skalici u přehrady Rozkoš. V roce 2010 konference proběhla u Trhové Kamenice. Věříme, že letošní konference úspěšně naváže na ty předchozí. Tentokrát si Vás dovoluujeme pozvat do Pardubic, do města, v němž Východočeská pobočka ČSO sídlí.

Konference se bude konat v konferenčních prostorách zámku v Pardubicích ve dnech 16. – 18. října 2015.

Konferenční prostory laskavě zapůjčil zřizovatel pobočky a partner konference 2015 Východočeské muzeum v Pardubicích. Ubytování bude pro účastníky připraveno na nedalekých studentských kolejích Univerzity Pardubice. Stravu zajistí Zámecká kavárna (viz přihláška)

V pátek a sobotu budou na programu společné přednášky a tematicky zaměřené semináře. Okruh seminářů ještě není pevně stanoven, bude upřesněn podle zájmu přednášejících. S konferencí bude úzce spjata podzimní členská schůze ČSO, která se uskuteční v přednáškovém sále Východočeského muzea dne 17. 10. 2015. V neděli předpokládáme exkurzi do terénu, do kraje Josefa Musílka, Františka Obhlídala či Ladislava Štancla. Podrobnosti budou včas upřesněny.

Zájemci o prezentaci na konferenci formou přednášky nebo posteru se mohou hlásit na adrese pobočky nebo na e-mailové adrese pobočky (viz níže). Jeden autor může přihlásit i více příspěvků. Vyhradujeme si právo přihlášený příspěvek zařadit podle potřeby buď jako plenární přednášku nebo jako součást některého z plánových seminářů. V případě většího počtu přihlášených mohou být po dohodě s autorem některé příspěvky směřovány k prezentaci na posterech.

Uzávěrka přihlášek příspěvků je 31. 5. 2015. Po tomto datu budeme další přihlášky přijímat pouze v případě, že by kapacita přednášek nebyla dostatečně naplněna. **Do 31. 8.** požadujeme od autorů **zaslání abstraktu** přihlášeného příspěvku. **KONFERENCE POPLATEK: 200,- Kč**
Kompletní informace včetně přihlášky naleznete na internetové stránce <http://www.vcpcso.cz/konference-2015/>

Lukáš Kadava, Martin Fejfar a Světlana Vránová

Naleznou se mezi pobočkovými členy mecenáši Konference 2015?

Vážení přátelé, uspořádání celostátní ornitologické konference není věcí snadnou a beznákladovou. Aby se konference vydařila a zároveň abychom udrželi náklady účastníka v podobě konferenčního poplatku na co nejnižší úrovni, je nutné část finančních prostředků zajistit mimo obvyklý pobočkový rozpočet. Obracíme se proto na Vás, jednotlivé členy, zdali byste chtěli a měli možnost podpořit konání konference finančním darem či sponzorským příspěvkem. Vaše firma tak bude mít reklamní prostor na pobočkových stránkách a na tiskovinách ke konferenci vydaných. Totéž se týká jmen jednotlivých dárců. Předem děkujeme všem za zvážení možností a zvláště pak těm, kteří se rozhodnou připravovanou konferenci podpořit. Její zdar a úspěch bude vizitkou celé východočeské ornitologické obce. Díky! Kontakt: vcpcso@centrum.cz

Lukáš Kadava

VÝROČÍ ČLENŮ A OSOBNOSTI POBOČKOVÉ HISTORIE

Výročí členů 2015

85 let

RNDr. Zdeněk HORÁK z Pardubic (16. 3. 1930), Otto JANOUŠEK z Pardubic (20. 4. 1930) a Miloslav MAREK st. z Havlíčkova Brodu (24. 5. 1930)

75 let

Jan KYSELA z Chrudimi (28. 11. 1940)

70 let

Zdeněk VÍTEK z Chlístova (14. 2. 1945), RNDr. Jan HORA z Prahy (5. 6. 1945) a PhDr. Štefan TURAY z Pardubic (20. 6. 1945)

65 let

Mgr. Pavel SVĚTLÍK z České Skalice (21. 5. 1950)

60 let

Vladimír PETERA z Hustířan (15. 2. 1955)

50 let

Ivana KRAFFEROVÁ z Vysokého Mýta (16. 1. 1965), Jiří BARTOŠ z Hnátnice (30. 6. 1965) a Petr DALÍK z Třeboně (19. 10. 1965)

Všem jubilantům přejeme hlavně pevné zdraví a životní pohodu, ale také mnoho krásných a cenných ornitologických pozorování a zážitků.

Tomáš Diviš

Osobnosti pobočkové historie

Pan **Dobroslav Boháč, RNDr., CSc.** se narodil před 85 lety 6. 5. 1930 (zemřel 1992). Byl dlouholetým členem naší pobočky a členem a funkcionářem ČSO. Zabýval se avifaunou Chotěbořska, studoval potravní biologii a přednášel na Vysoké škole. Byl velkým příznivcem východočeských ornitologů.

Pan **Jan Koza** se narodil před 95 lety 19. 12. 1920 (zemřel 1990). Byl dlouholetým členem ČSO a zakládajícím členem naší pobočky. Věnoval se intenzivně ptactvu v okolí Semonice a na Jaroměřsku. Byl členem skupiny pro ochranu a výzkum dravců a sov.

Pan **Miloš Mareček** se narodil před 70 lety 23. 3. 1945 v Cholticích (zemřel 2009). Byl dlouholetým členem ČSO a zakládajícím členem naší pobočky, členem Ornitologické sekce při Správě Krkonošského národního parku a spoluredaktorem jejího sborník Prunella. Kroužkovatel, mistrný chytač a znalec ptáků.

Pan **Václav Tůma** se narodil před 105 lety 2. 7. 1910 v Ledči nad Sázavou (zemřel 1987). Byl dlouholetým členem ČSO a naší pobočky a zabýval se pozorováním a kroužkováním ptáků v okolí Úval na pomezí Prahy.

Tomáš Diviš

RŮZNÉ

Přírůstky do sbírek Východočeského muzea v Pardubicích

Díky aktivitě členů Pobočky získalo Východočeské muzeum v Pardubicích v roce 2014 následující nové přírůstky do sbírky obratlovců:

kavka obecná (1 ex.), havran polní (1 ex.), krahujec obecný (1 ex.), čáp bílý (1 imm. ex.), kos černý (2 ex.), tuhýk obecný (1 ex.), rákosník zpěvný (1 ex.), pěníce černočelá (8 ex.), pěníce pokřovní (2 ex.), sýkora koňadra (6 ex.), sýkora modřinka (5 ex.), sojka obecná (2 ex.), budníček menší (3 ex.), zvonohlík zahradní (1 ex.), brhlík lesní (2 ex.), čížek lesní (3 ex.), mlynařík dlouhoocasý (1 ex.), strakapoud velký (1 ex.), tchoř tmavý (1 ex.), liška obecná (1 ex.).

Všem, kteří uhynulé živočichy (zpravidla u silnic či prosklených stěn) našli, neváhali je zabalit do papíru a igelitu a doma zmrazit v mrazničce a následně dopravit do muzea (či mne kontaktovali), bych rád touto cestou co nejsrdečněji poděkoval a vyjádřil naději na pokračování této spolupráce mezi Východočeským muzeem v Pardubicích a členy VČP ČSO.

Vladimír Lemberk

Potápka černokrká – pták roku 2015

Česká společnost ornitologická vyhlásila ptákem roku 2015 potápku černokrkou. Tento krásný a elegantní pták je ztělesněním problémů, ve kterých se nacházejí české a moravské rybníky. Počty potápek černokrkých se u nás dramaticky měnily. V padesátých a šedesátých letech hnízdily potápky černokrké v koloniích i o několika stovkách párů. V roce 2014 se podařilo najít na našem území pouze 50 hnízd.

Hlavním důvodem úbytku potápek je příliš intenzivní chov kaprů. Pokud jich je v rybníce moc, tak jednak přímo kalí vodu, ale také zcela změní složení živočichů i rostlin ve vodě. Druhým problémem je nadměrné množství fosforu, který se do vody dostává z okolních polí. Velké množství fosforu vede k nedostatku kyslíku ve vodě, která se pak mění v páchnoucí hnědou břečku.

Potravu potápek černokrkých tvoří především různí vodní korýši a larvy hmyzu. Protože se při lovu řídí zrakem, k životu potřebuje rybníky s čistou vodou plné nejrůznějších forem života. Podle přítomnosti potápek tedy na

první pohled poznáme „zdraví“ toho kterého rybníka. Lokality s jejich výskytem patří u nás nejen z ornitologického hlediska k těm nejcennějším. Podrobnosti o letošní kampani Ptáku roku zaměřené na rybníční hospodaření šetrnější nejen k mokřadním ptákům se zájemci mohou dočíst v časopise ČSO Ptačí svět 1/2015.

Libor Praus

ODJINUD

Členské schůze (poboček) ČSO

28. 2. 2015 volební schůze Moravského ornitologického spolku

Schůze se bude konat v sobotu **28. 2. 2015 od 9.30** hodin na Ornitologické stanici Muzea Komenského v Přerově (Bezručova 10).

7. 3. 2015 jarní členská schůze České společnosti ornitologické

Schůze se bude konat v sobotu **7. 3. 2015 od 10.00** hodin v sále Základní školy U Vršovického nádraží 1, Praha 10.

NABÍDKA ZAMĚSTNÁNÍ

Česká společnost ornitologická hledá programátora PHP/SQL

Plný pracovní úvazek, pracoviště Praha-Smíchov, Na Bělidle 34 (nebo dle dohody). Nástup čím dříve, tím lépe. Pracovní smlouva na dva roky s pravděpodobným prodloužením. Zájemci, své přihlášky se stručným životopisem a motivačním dopisem zasílejte na adresu admin @ birds.cz. Na stejnou adresu směřujte případné dotazy. Termín pro zaslání přihlášek do konkurzu je **28. února 2015**.

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: KB a.s., 19-8214740297/0100). Redaktor: Libor Praus, ilustrace: cvrčilka říční – *Locustella fluviatilis* © Kateřina Ševčíková; sýkořice vousatá – *Panurus biarmicus* © Jana Kufová. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu libor.praus@gmail.com

